

Arkæologerne har set frem til at grave i Borgergade, fordi den passerer tæt forbi Klosterkirken. (Foto: Povl Klavsén)

To gamle voldgrave under Borgergade

Arkæologerne fra Horsens Museum har travle dage i bymidten

Har der i middelalderen været to voldgrave rundt om Horsens?

Det spørgsmål går arkæolog Hans Mikkelsen og de andre medarbejdere fra Horsens Museum, som i øjeblikket arbejder i bymidten, og funderer over.

De første dage i Borgergade har nemlig afsløret spor af to store, gamle udgravninger, der begge ligner voldgrave.

- Og det har vi ikke umiddelbart nogen forklaring på, siger Hans Mikkelsen.

Det har længe været kendt, at Horsens fra begyndelsen af 1200-tallet til sidst i 1500-tallet var omgivet af en voldgrav. Andre udgravninger har afsløret spor i Søndergade, ligesom gaden Graven har sit navn efter netop gamle dages voldgrav.

- Ved de udgravninger, som er foretaget i Havneallé, har vi fundet klare spor af en voldgrav, der har gået fra Åboulevarden til Borgergade, fortæller Hans Mikkelsen. Hvordan den videre er forløbet derfra til Kattesund og rundt om byen, ved vi endnu ikke.

- Oven i det er så kommet den overraskelse, at der tilsyneladende har været endnu en voldgrav lidt længere vestpå, altså længere inde ad Borgergade. Det er lidt besynderligt, for det har ikke været nødvendigt med to voldgrave så tæt ved siden af hinanden. Så har det mere karakter af et forsvarsværk.

Har travlt

På kanten af den inderste voldgrav er dukket nogle rester af et gammelt kampestens-fundament op.

- Også det mangler vi i øjeblikket nøjagtige oplysninger om. Vi håber, det er rester af en gammel bymur. På den anden side kan vi ikke datere de natursten, fundamentet er lavet af, så det kan lige så godt være rester af f.eks. en kælder fra sidste århundrede.

Usikkerheden kan fjernes, hvis der dukker f.eks. potteskår op, som kan bruges til en

datering. Men det er endnu ikke sket.

Historisk snit

Medarbejderne fra Horsens Museum følges med de gravemaskiner, som lægger de nye kloakrør ned.

- De mange udgravninger, som i de kommende måneder skal foregå i Horsens midtby, er for os en enestående chance til at få et indblik i byens fortid, siger Hans Mikkelsen. Vi får i bogstaveligste forstand et snit tværs gennem historien.

Måden, det sker på, er dog langt fra ideel. Gravemaskinerne arbejder hurtigt, og arkæologerne må følge med.

- Derfor kniber det nu og da med tid til at snakke med de mange interesserede, som kommer forbi, fortæller Hans Mikkelsen. Vi vil sædvanligvis gerne forklare om vores arbejde, men hvis vi skal holde trit med gravemaskinerne, er vi

nødt til at arbejde ganske koncentreret.

Museet råder lidt bod på den manglende snakkesalighed med en planche-udstilling, der løbende skal fortælle om udgravningerne. Udstillingen er lavet, men endnu er det ikke helt afgjort, hvor den bliver stillet op.

Smallere gade

På forhånd har arkæologerne store forventninger til specielt Borgergade, fordi den løber tæt forbi Klosterkirken.

- Vi kan allerede nu konstatere, at gamle dages Borgergade næppe har været så bred som nutidens gade. I middelalderen var bredden ca. fire meter, så der var tale om en

meget smal vej, måske kun en sti.

Hans Mikkelsen og museets andre medarbejdere håber også på at finde spor af tidligere tiders bebyggelse, ikke mindst af huse.

- Desuden har vi en formodning om, at der i sin tid var en byport i den østlige ende af Borgergade. Endnu har vi ikke fundet sikre spor. Problemet er, at vi ikke kan gå uden for de render, der skal bruges til kloakrørene. Det begrænser mulighederne - og netop i den østlige ende af gaden var der noget, vi gerne ville kigge nærmere på. Men det må vente, til vi får chancen en anden gang.

Enkelte steder undervejs bliver der dog mulighed for at gå mere i detaljer med fortiden. Det sker i form af nogle mindre huller, hvor arkæologerne kan studere de forskellige lag i jorden og dermed få et indblik i de skiftende tiders aktiviteter.

- Vi ved meget lidt om Horsens i middelalderen, og derfor har vi grebet chancen for at være med nu - også selv om det i høj grad er gravemaskinerne, der fastlægger vores arbejdsvilkår, siger Hans Mikkelsen. (ch-r)

Undervejs graves nogle mindre huller, hvor arkæologerne kan studere de forskellige lag i jorden og dermed få et indblik i de skiftende tiders aktiviteter i Horsens. (Foto: Povl Klavsén)